

σωματείο εργαζομένων στα γ.α.κ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΟΥ
Σωματείου Εργαζομένων στα
Γενικά Αρχεία του Κράτους

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Γ.Α.Κ. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Προς
Υπουργό Εθνικής Παιδείας
και Θρησκευμάτων
Γενικό Γραμματέα ΥΠΕΠΘ
Ειδική Γραμματέα Βιβλιοθηκών
και Γενικών Αρχείων

Αθήνα 21 Σεπτεμβρίου 2004

Θεσμικά αιτήματα - Εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

- Διατήρηση του χαρακτήρα των Γ.Α.Κ. ως ενιαίας, αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας υπαγόμενης απευθείας στον υπουργό Παιδείας.
- Ορισμός των μελών της Εφορείας των Γ.Α.Κ. σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο 1946/1991.
- Κατάργηση της Διεύθυνσης Βιβλιοθηκών και Γενικών Αρχείων - Ενσωμάτωση των αντίστοιχων τμημάτων στην κεντρική υπηρεσία των Γ.Α.Κ..
- Κατάργηση του νόμου περί του τρόπου και των προσόντων επιλογής του διευθυντή των Γ.Α.Κ. - Επαναφορά του άρθρου 20 του νόμου 1946/1991.
- Κάλυψη οργανικών θέσεων κεντρικής και περιφερειακών υπηρεσιών των Γ.Α.Κ.
- Χρηματοδότηση των Γ.Α.Κ. από τον τακτικό προϋπολογισμό και τις δημόσιες επενδύσεις με ποσά που να επιτρέπουν την αξιοπρεπή τουλάχιστον λειτουργία τους.
- Επιτάχυνση των ρυθμών προτυποποίησης και μηχανοργάνωσης της υπηρεσίας. Άμεση παράδοση από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης του Λογισμικού ενιαίας διαχείρισης των αρχειακών τεκμηρίων.
- Δημιουργία ομάδων εργασίας για την εφαρμογή του ΔΙΠΑΠ.
- Κάλυψη των κτηριακών αναγκών των υπηρεσιών των Γ.Α.Κ.
- Επιτάχυνση της κατασκευής των ιστότοπων των υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. - αναβάθμιση και εμπλουτισμός του περιεχομένου τους.

Κατάσταση δημοσίων αρχείων

- Άμεση λήψη μέτρων για τη βελτίωση της κατάστασης των δημοσίων αρχείων.
- Ενεργοποίηση του θεσμού των υπαλλήλων-συνδέσμων. Ορισμός υπευθύνων αρχείου στους φορείς του δημοσίου και της τοπικής αυτοδιοίκησης
- Πραγματοποίηση σεμιναρίων επιμόρφωσης δημοσίων, δημοτικών κ.λπ. υπαλλήλων σε θέματα οργάνωσης και διαχείρισης αρχείου. Πρόβλεψη να συμπεριληφθούν παρόμοια σεμινάρια στην εισαγωγική εκπαίδευση όλων των εργαζομένων στο Δημόσιο και τους ΟΤΑ.
- Εξασφάλιση από τα αρμόδια υπουργεία των απαραίτητων χώρων και συνθηκών για τη φύλαξη των αρχείων των υπηρεσιών τους.
- Νομοθετική ρύθμιση για την επιβολή αυστηρών κυρώσεων σε υπηρεσίες και υπαλλήλους που καταστρέφουν τα αρχεία τους κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας και που γενικότερα δεν τα παραδίδουν στα Γ.Α.Κ., όπως ο νόμος ορίζει.

Θέματα προσωπικού - Οικονομικά αιτήματα

- Συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση των εργαζομένων στα Γ.Α.Κ. με τη συμμετοχή τους σε συνέδρια και σεμινάρια, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.
- Θέσπιση επιδημίας ενός μηνός κατ' έτος στους αρχειονόμους, πληροφορικούς και συντηρητές ΠΕ και ΤΕ για τη σύνταξη επιστημονικών εργασιών αρχειονομικού περιεχομένου.
- Χορήγηση επιδόματος βιβλιοθήκης.
- Χορήγηση επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων στα Γ.Α.Κ. Χορήγηση στους συντηρητές του επιδόματος το οποίο παίρνουν οι συντηρητές Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟ
- Θέσπιση και χορήγηση επιδόματος αρχειονόμου.

θεσμικό
πλαίσιο
των Γ.Α.Κ.

Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους είναι ενιαία, αυτοτελής δημόσια υπηρεσία, που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Λόγω της μεγάλης έκτασης και σημασίας των αρμοδιοτήτων τους, τόσο για την εύρυθμη λειτουργία της Διοίκησης, όσο και για την έρευνα και τη διαφύλαξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, εντάσσονται στο πρώτο αρχικό στάδιο λειτουργικής κατανομής του συνολικού έργου που έχει να ασκήσει η Δημόσια Διοίκηση και που, για τους ίδιους λόγους, ανήκει στο νομικό πρόσωπο του κράτους.

Και το ίδιο το Σύνταγμα ορίζει ότι η έρευνα και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, είναι σαφώς αντικείμενα η μέριμνα για τα οποία αποτελεί αρμοδιότητα του κράτους:

Άρθρο 16

Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες. Η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους.

Άρθρο 24

Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα.

σημασία των αρχείων

Ενδεικτικά της σημασίας την οποία προσδίδουν στα αρχεία οι κυβερνήσεις είναι τα ψηφίσματα του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των υπουργών Πολιτισμού της Κοινότητας (14.11.1991 και 17.7.1994) για τα αρχεία, ψηφίσματα τα οποία προσυπέγραψε και η χώρα μας, όπου, μεταξύ άλλων, σημειώνεται:

Είναι δεδομένη η διπλή λειτουργία των αρχείων ως βάσης για τη λήψη αποφάσεων στο δημόσιο τομέα και ως ζωτικού στοιχείου της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός έθνους.

Η σωστή συντήρηση, διαχείριση και δυνατότητα πρόσβασης στα αρχεία συμβάλλουν σημαντικά στη δημοκρατική λειτουργία της κοινωνίας.

Η αρχειακή ευρωπαϊκή κληρονομιά αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τη συγγραφή της ιστορίας της Ευρώπης ή ενός συγκεκριμένου έθνους.

Τα αρχεία αποτελούν μια χαρακτηριστική πλευρά της πολιτιστικής κληρονομιάς, ευρωπαϊκής σημασίας, που μνημονεύεται στο άρθρο 128 της ιδρυτικής συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αξιοποίησή τους μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της γνώσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Το ειδικό βάρος του ρόλου των Γενικών Αρχείων του Κράτους καταδεικνύεται και με μια απλή απαρίθμηση των αρμοδιοτήτων τους με βάση το νόμο 1946/1991 και τις αλλαγές που έχουν προταθεί από την επιτροπή βελτίωσης της σχετικής νομοθεσίας που το ίδιο το υπουργείο είχε συστήσει και που ενισχύουν αυτό το ρόλο:

Συνοπτικά:

- ΕΠΟΠΤΕΙΑ, διάσωση, συγκέντρωση, συντήρηση, καταγραφή, μικροφωτογράφιση, ταξινόμηση και ευρετηρίαση του αρχειακού πλούτου της χώρας.
- παρακολούθηση εκκαθαρίσεων αρχείων δημόσιου τομέα - έκδοση προεδρικών διαταγμάτων.
- συνεργασία με υπαλλήλους-συνδέσμους.
- χαρακτηρισμός αρχειακού υλικού ως εθνικής σημασίας - καθορισμός τρόπου διαχείρισης του υλικού αυτού.
- απαγόρευση εξαγωγής από τη χώρα.
- διενέργεια αγοραπωλησιών μόνο μετά από έγγραφη άδεια των Γ.Α.Κ.
- κατάσχεση υλικού που δεν έχει δηλωθεί στα Γ.Α.Κ. και του οποίου επιχειρείται η εξαγωγή.
- πρόσβαση στα αρχεία. Διαχείριση αρχειακού υλικού που περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
- χαρακτηρισμός αρχειακού υλικού ως απορρήτου.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Εποπτεία των
δημοσίων αρχείων
και του λοιπού
αρχαιικού
πλούτου της
χώρας

Άρθρο 9

(Σκοπός των Γενικών Αρχείων του Κράτους)

α) Η εποπτεία, διάσωση, συγκέντρωση, συντήρηση, καταγραφή, μικροφωτογράφιση, ταξινόμηση και ευρετηρίαση του αρχαιικού υλικού της χώρας και η διάθεση προς μελέτη όλων των δημόσιων και ιδιωτικών αρχείων, εγγράφων και χειρογράφων, τα οποία αναφέρονται στην ιστορία και στην πολιτιστική κληρονομιά του ελληνικού έθνους και σε ό,τι έχει σχέση με τη διοικητική, οικονομική και κοινωνική ζωή του ελληνικού κράτους.

β) Η εποπτεία των ειδικών αρχείων του άρθρου 39 («Μετά από εισήγηση της Εφορείας των Γ.Α.Κ., με κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του αρμόδιου καθ' ύλην υπουργού, ορίζονται Ειδικά Ιστορικά Αρχεία σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που τελούν υπό την εποπτεία του Δημοσίου, τράπεζες, οργανισμούς και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας κατά την έννοια του άρθρου 51 του ν.1892.1990 (ΦΕΚ 101 Α'), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 4 παρ. 6 του ν.1943/1991. Ειδικά Αρχεία κατά την έννοια του άρθρου αυτού, εννοούνται και οι ήδη λειτουργούσες αρχαιακές υπηρεσίες που έχουν συσταθεί σε δημόσιες υπηρεσίες»).

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Εποπτεία των
δημοσίων αρχείων
και του λοιπού
αρχειακού
πλούτου της
χώρας

Άρθρο 38

(Παρακαταθήκη αρχειακού υλικού)

Προκειμένου για πολύτιμα έγγραφα και χειρόγραφα, που βρίσκονται στις υπηρεσίες του *δημόσιου τομέα* που διαθέτουν αρχεία, των οποίων η διαφύλαξη και συντήρηση κρίνεται πλημμελής και η μελέτη δυσχερής από τα αρμόδια όργανα των Γ.Α.Κ., ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να αποφασίσει, μετά από πρόταση της Εφορείας των Γ.Α.Κ., τη μεταφορά και παρακαταθήκη τους στα Γ.Α.Κ. για όσο κρίνεται αναγκαίο.

Άρθρο 3

(Εκκλησιαστικά αρχεία)

Οι *εκκλησιαστικοί φορείς* ή οι *κάτοχοι εκκλησιαστικών αρχείων* οφείλουν να τα τηρούν σε καλή τάξη και κατάσταση και να γνωστοποιούν την ύπαρξή τους με μορφή συνοπτικού ευρετηρίου, το οποίο εντάσσεται στο **Εθνικό ευρετήριο** αρχείων των Γ.Α.Κ.

Προτεινόμενη προσθήκη:

Εκκλησιαστικά αρχεία που βρίσκονται στην κατοχή ιδιωτών δηλώνονται υποχρεωτικά από τους κατόχους τους στα Γ.Α.Κ. σύμφωνα με το άρθρο 4 § 2.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Εποπτεία των
δημοσίων αρχείων
και του λοιπού
αρχειακού
πλούτου της
χώρας

Άρθρο 4

(ιδιωτικά αρχεία)

Τα ιδιωτικά αρχεία υπάγονται στην εποπτεία των Γ.Α.Κ., σύμφωνα με το *άρθρο 40 (Εθνικό ευρετήριο αρχείων)*, και οι κάτοχοι ή οι κληρονόμοι τους υποχρεούνται να τα δηλώνουν στα Γ.Α.Κ.

Άρθρο 40

(Εθνικό Ευρετήριο αρχείων)

Τα Γ.Α.Κ. υποχρεούνται να καταρτίζουν και να θέτουν στη διάθεση των μελετητών καταλόγους των αρχειακών συλλογών των οποίων έχουν την επιμέλεια με τη μορφή του Εθνικού Ευρετηρίου Αρχείων (Ε.Ε.Α.).

Για την απρόσκοπτη συγκρότηση και ενημέρωση του Ε.Ε.Α. τα επιστημονικά ιδρύματα, σωματεία και ιδιώτες κάτοχοι αρχειακών συλλογών οφείλουν να τα δηλώνουν στα Γ.Α.Κ.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Εποπτεία των
δημοσίων αρχείων
και του λοιπού
αρχειακού
πλούτου της
χώρας

Άρθρο 12

(Τμήμα σύγχρονων αρχείων)

Οι αρμοδιότητες του τμήματος είναι οι ακόλουθες:

α) Η επισήμανση και απογραφή των αρχείων των υπηρεσιών του *δημόσιου τομέα* και η εποπτεία των ενεργών αρχείων για την πρόληψη *απωλειών και καταστροφών* δημόσιων εγγράφων.

β) Η παρακολούθηση των *εκκαθαρίσεων* των αρχείων των δημόσιων υπηρεσιών και η μέριμνα για την εισαγωγή των *διατηρητέων αρχείων* στα Γ.Α.Κ.

γ) Η μέριμνα για την έκδοση *προεδρικών διαταγμάτων* κατά το *άρθρο 41, παρ. 2*.

δ) Η συνεργασία με τους *υπαλλήλους-συνδέσμους*, που ορίζουν οι αρμόδιες υπηρεσίες παραγωγής εγγράφων, για την απρόσκοπτη εκτέλεση του έργου που προσδιορίζεται στις περιπτώσεις α' και β' του παρόντος άρθρου.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Εποπτεία των
δημοσίων αρχείων
και του λοιπού
αρχειακού
πλούτου της
χώρας

Άρθρο 41

(Εκκαθάριση αρχείων)

Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα υποχρεούνται να προβαίνουν στην περιοδική εκκαθάριση των αρχείων τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη της Εφορείας των Γ.Α.Κ., καθορίζονται τα κριτήρια επιλογής εγγράφων ιστορικού ενδιαφέροντος και ο τρόπος αποχωρισμού, καταγραφής και ταξινόμησης των εγγράφων που πρέπει να παραδοθούν στα Γ.Α.Κ. με τήρηση της υπηρεσιακής τους χρησιμότητας.

Τα Γ.Α.Κ. υποχρεούνται να παρέχουν τεχνική και επιστημονική υποστήριξη στις υπηρεσίες των Υπουργείων *Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης* σε θέματα εκκαθάρισης και καλής τήρησης των αρχείων τους.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Χαρακτηρισμός
αρχειακού
υλικού
ως
εθνικής
σημασίας

Άρθρο 36

*(Αρμοδιότητες και λειτουργία της Εφορείας των Γ.Α.Κ.,
προτεινόμενη προσθήκη)*

Η Εφορεία αποφασίζει για το χαρακτηρισμό αρχειακού υλικού του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα ως εθνικής σημασίας και καθορίζει τον τρόπο διαχείρισής του.

Άρθρο 1

(Αρχείο και αρχειακό υλικό)

Η οποιαδήποτε εξαγωγή από τη χώρα αρχείων κατά τις έννοιες του παρόντος νόμου δηλώνεται στα Γ.Α.Κ. Τα δηλωθέντα αρχεία, τα οποία χαρακτηρίζονται από την Εφορεία των Γ.Α.Κ. ως εθνικής σημασίας, απαγορεύεται να εξαχθούν από τη χώρα». Οι παραβάτες της παραπάνω διάταξης τιμωρούνται με χρηματικό πρόστιμο μέχρι 2 εκατομμυρίων δραχμών.

Προτεινόμενη αλλαγή

Δημόσιο αρχειακό υλικό ή ιδιωτικό που δεν έχει δηλωθεί στα Γ.Α.Κ. σύμφωνα με το άρθρο 40 εδ. β' και επιχειρείται η εξαγωγή του, κατάσχεται και παραδίδεται στην αρμόδια υπηρεσία των Γ.Α.Κ. Οι παραβάτες [...] δίνονται ποινικά και τιμωρούνται με χρηματικό πρόστιμο άνω των 15.000 ευρώ.

Προτεινόμενη προσθήκη

Αγοραπωλησία αρχειακού υλικού επιτρέπεται μόνο μετά από έγγραφη άδεια των Γ.Α.Κ. Ο πωλητής υποχρεούται να δηλώνει στα Γ.Α.Κ. τα στοιχεία του νέου κατόχου του αρχειακού υλικού.

αρμοδιότητες των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Πρόσβαση
στα αρχεία

Διαχείριση αρχεια-
κού υλικού που
περιέχει δεδομένα
προσωπικού
χαρακτήρα

Χαρακτηρισμός
αρχειακού υλικού
ως απορρήτου

Πολύ μεγάλο μέρος του υλικού που απόκειται στα Γ.Α.Κ. ή που εποπτεύει η αρχειακή υπηρεσία περιέχει **δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα**, η πρόσβαση στα οποία είναι ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα σήμερα.

Με τις προτεινόμενες αλλαγές στο ν. 1946/1991, η Εφορεία των Γ.Α.Κ., σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία κάθε υπουργείου, γνωμοδοτεί για τη **διάρκεια** του χαρακτηρισμού αρχειακού υλικού ως απορρήτου.

Άρθρο 42 (Μελέτη αρχειακού υλικού)

Αν, κατά την κρίση του Διευθυντή των Γ.Α.Κ., είναι ενδεχόμενο να βλάπτεται το **εθνικό συμφέρον**, η διάθεση για μελέτη επιτρέπεται μόνο μετά από προηγούμενη έγκριση που λαμβάνεται κατά απόλυτη πλειοψηφία των μελών της Εφορείας των Γ.Α.Κ.

Προτεινόμενη προσθήκη

Με υπουργική απόφαση και μετά από γνωμοδότηση της Εφορείας των Γ.Α.Κ., όπως προβλέπεται από το άρθρο 36§1.ι, είναι δυνατός ο **χαρακτηρισμός αρχειακού υλικού ως απορρήτου** και ορίζεται ο **χρόνος αποχαρακτηρισμού** του.

Με υπουργική απόφαση είναι δυνατός ο αποχαρακτηρισμός του σε χρόνο **μικρότερο** από τον καθορισμένο.

θεσμικό πλαίσιο των Γ.Α.Κ.

Εφορεία
των Γ.Α.Κ.

Ως γνωστόν, στην υπηρεσία των Γ.Α.Κ. λειτουργεί συλλογικό όργανο με το τίτλο "Εφορεία των Γενικών Αρχείων του Κράτους". (ν. 1946/1991, άρθρα 35-36), με σημαντικές αρμοδιότητες στη χάραξη αρχειακής πολιτικής. Η σύνθεση της Εφορείας είναι εννεαμελής και αποτελείται από οκτώ (8) μέλη, τα οποία έχουν αποδεδειγμένα ασχοληθεί με θέματα αρχείων και έχουν δημοσιεύσει αρχειακές έρευνες και μελέτες ή έρευνες και μελέτες της μεσαιωνικής και νεότερης ελληνικής ιστορίας και από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για τα Γ.Α.Κ. υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (άρθρο 35).

Το άρθρο αυτό του νόμου έχει καταστρατηγηθεί κατά τον ορισμό των μελών της Εφορείας από τον υπουργό Παιδείας: τα τελευταία χρόνια, ο πρόεδρος, αλλά και ορισμένα μέλη της Εφορείας ορίστηκαν χωρίς να έχουν τα από το νόμο απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα (καμία σχέση με αρχεία ή μεσαιωνική και νεώτερη ιστορία), με αποτέλεσμα σοβαρή αδυναμία λειτουργίας της Εφορείας και λήψης αποφάσεων σε περισσότερο ή λιγότερο σοβαρά θέματα αρχειακής πολιτικής.

Σοβαρό πρόβλημα υπήρξε και σε τυπικά ζητήματα λειτουργίας: συνεχείς αναβολές συνεδριάσεων λόγω έλλειψης απαρτίας, μέλη που έπρεπε να έχουν αντικατασταθεί λόγω συνεχών απουσιών, μέλη που στα πρακτικά δηλώνονταν ως παρόντα, ενώ ήταν απόντα κ.λπ.

Θεσμικό πλαίσιο των Γ.Α.Κ.

Διεύθυνση
Βιβλιοθηκών
και Αρχείων

Η ύπαρξη του Τμήματος Ιστορικών Αρχείων στο ΥΠΕΠΘ, που κληρονομήθηκε από την περίοδο που τα Γ.Α.Κ. ήταν υπηρεσία του υπουργείου Πολιτισμού, δημιουργούσε σειρά προβλημάτων και βρισκόταν σε αντίθεση με το χαρακτήρα των Γ.Α.Κ. ως ενιαίας, αυτοτελούς δημόσιας υπηρεσίας, που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Το πρόβλημα αυτό δεν επιλύθηκε από το ν. 1946/1991. Η επιτροπή βελτίωσης της αρχειακής νομοθεσίας είχε προτείνει την κατάργηση ξεχωριστού τμήματος στο υπουργείο και την ενσωμάτωσή του στην Κεντρική Υπηρεσία των Γ.Α.Κ..

Αυτό όχι μόνο δεν έγινε, αλλά το 2003, με το άρθρο 12 του νόμου 3149 "Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Δημόσιες Βιβλιοθήκες και άλλες διατάξεις", δημιουργήθηκε Διεύθυνση Βιβλιοθηκών και Γενικών Αρχείων στην οποία εντάχθηκε το ανεξάρτητο Τμήμα Ιστορικών Αρχείων ως τμήμα Β' και στις αρμοδιότητες του οποίου περιλήφθηκαν ζητήματα αρχειακής πολιτικής. Με τον τρόπο αυτό αποδυναμώθηκε περαιτέρω ο χαρακτήρας των Γ.Α.Κ. όπως περιγράφηκε πιο πάνω: Η δημιουργία της Διεύθυνσης δυσχεραίνει την αποτελεσματικότητα των Γ.Α.Κ. , αντιβαίνει και υποβαθμίζει την απαραίτητη για τη λειτουργία τους αυτοτέλεια, όπως αυτή καθορίστηκε με τον Ν. 1946/91 και την απευθείας υπαγωγή τους στον Υπουργό Παιδείας.

Θεσμικό πλαίσιο των Γ.Α.Κ.

Διεύθυνση
Βιβλιοθηκών
και Αρχείων

Τα θέματα προσωπικού όλων των υπαλλήλων των Γ.Α.Κ. και τα οικονομικά της κεντρικής υπηρεσίας, καλύπτονται ως ένα βαθμό από το Τμήμα Γραμματείας και Λογιστηρίου της κεντρικής υπηρεσίας, που θα μπορούσε ευκολότερα να συνεργαστεί με τις διευθύνσεις Οικονομικών και Προσωπικού του ΥΠΕΠΘ, ενώ θέματα αρχειακής πολιτικής, κατάρτισης, ίδρυσης κλπ έχουν ήδη ανατεθεί στην Εφορεία των Γ.Α.Κ. Ανάλογη, όπως σημειώσαμε, είναι και η πρόταση της επιτροπής Νομοθεσίας που συγκρότησε το ίδιο το Υπουργείο (τις προτάσεις της οποίας όμως στη συνέχεια αγνόησε συνολικά).

Επιπλέον, η μέχρι τώρα λειτουργία της Διεύθυνσης έχει δημιουργήσει αναστάτωση σε όλη την υπηρεσία, όπως δείχνουν τα παράπονα που φθάνουν στο σωματείο από συναδέλφους της κεντρικής και πολλών περιφερειακών υπηρεσιών: σοβαρά και επανειλημμένα λάθη σε υπηρεσιακά ζητήματα, ορισμένα από τα οποία δεν έχουν διορθωθεί ακόμη, απαράδεκτη καθυστέρηση στη διεκπεραίωση υποθέσεων (π.χ. μετατάξεις, οδοιπορικά κ.ά.), προβλήματα συμπεριφοράς απέναντι σε συναδέλφους, αρνητική στάση υπαλλήλων της Διεύθυνσης σε θέματα εκτός έδρας μετακινήσεων για παραλαβή αρχείων και άλλους υπηρεσιακούς λόγους, σχεδόν αδύνατη απευθείας επαφή στελεχών των Γ.Α.Κ. για επείγοντα υπηρεσιακά θέματα με το Διευθυντή Βιβλιοθηκών και Γενικών Αρχείων κ.λπ.

Για τους πιο πάνω λόγους ζητάμε κατάργηση της Διεύθυνσης Βιβλιοθηκών και Γενικών Αρχείων και ένταξη των τμημάτων Α' και Β' στην κεντρική υπηρεσία των Γ.Α.Κ.

Θεσμικό πλαίσιο των Γ.Α.Κ.

τρόπος
επιλογής του
διευθυντή
των Γ.Α.Κ.

Το 2001 προωθήθηκε και ψηφίστηκε νομοσχέδιο με το οποίο τροποποιούνταν το άρθρο 20 του ν. 1946/1991 και άλλαζε ο τρόπος επιλογής του διευθυντή των Γ.Α.Κ.

Όπως αναλυτικά εξηγήσαμε και στην επιστολή που αποστείλαμε στον τότε υπουργό Παιδείας και η οποία επισυνάπτεται σε αυτό το υπόμνημα, ο νέος νόμος δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα, τα κυριότερα από τα οποία μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- Υποβάθμιση, κατ' ουσίαν των τυπικών προσόντων που απαιτούνται για τη θέση του διευθυντή
- Υποβάθμιση του ρόλου της Εφορείας των Γ.Α.Κ.
- Στην ουσία, κατάργηση της θητείας μέσω της δυνατότητας συνεχών ανανεώσεων από τον υπουργό, χωρίς κρίση
- Θέσπιση αντισυνταγματικής διάκρισης με βάση την ηλικία

Για τους λόγους αυτούς ζητάμε:

- κατάργηση των σχετικών διατάξεων του νόμου αυτού,
- επαναφορά των όσων ορίζονταν με το άρθρο 20 του ν. 1946/1991 (επιλογή του διευθυντή εκ των υπηρετούντων ή προκήρυξη της θέσης σε περίπτωση απόρριψης, μετά από αιτιολογημένη γνώμη της Εφορείας των Γ.Α.Κ., της επιλογής εκ των υπηρετούντων) και
- ορισμό θητείας
- ρύθμιση της διαδικασίας προκήρυξης της θέσης.

κατάσταση
δημοσίων
αρχείων

η κατάσταση

Είναι γνωστό το πρόβλημα *συνολικής έλλειψης* αρχειακής μέριμνας στη χώρα μας.

Η *απαράδεκτη κατάσταση* στην οποία βρίσκονται πολύ συχνά τα δημόσια αρχεία (και τα τρέχοντα) ε ί ν α ι συνάρτηση πολλών παραγόντων και *ευθύνη όλων των υπουργείων*.

Μοιάζει *αστειότητα* να μιλάμε για κοινωνία της πληροφορίας και *e-government*, όταν ένα εξαιρετικά μεγάλο μέρος του αρχειακού πλούτου της χώρας βρίσκεται σε αυτή την κατάσταση.

κατάσταση δημοσίων αρχείων

η κατάσταση

Η κατάσταση αυτή έχει ως **ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**:

- Έλλειψη αποτελεσματικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.
- Έλλειψη διαφάνειας.

- Σοβαρά προβλήματα στην εξυπηρέτηση του πολίτη.
- Δημιουργία εδάφους πρόσφορου για αυθαιρεσίες, ατασθαλίες, παρανομίες κλπ. (π.χ. υπεξαγωγή δημοσίων εγγράφων κ.ά.).
- Απώλεια σημαντικών εσόδων για την πολιτεία.

Εξίσου σοβαρή συνέπεια είναι η

- καταστροφή μοναδικών και αναντικατάστατων τεκμηρίων, ζωτικών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας μας.

Λόγω της εποπτείας που ασκούν τα Γ.Α.Κ. σε όλα τα δημόσια αρχεία, η καλή λειτουργία των Γενικών Αρχείων είναι σημαντικός παράγοντας και για την αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.

κατάσταση δημοσίων αρχείων

οι αιτίες

- Η απουσία μιας οργανωμένης αρχειακής υπηρεσίας στο εσωτερικό των φορέων της Διοίκησης, ελλείπει προσωπικού και πιστώσεων, αλλά και λόγω της γενικότερης υποτίμησης του ζητήματος των αρχείων.
- Η έλλειψη σχετικής παιδείας των υπαλλήλων - σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας - που δεν είναι ευαισθητοποιημένοι στα θέματα των αρχείων, δεν αισθάνονται υπεύθυνοι για τα έγγραφα που είναι προϊόν της εργασίας τους ή, αντίθετα, τα θεωρούν ιδιοκτησία τους.

- Μια λανθασμένη αντίληψη του όρου αρχείο ("παλιά άχρηστα χαρτιά").
- Η ευκολία που προσφέρουν τα μέσα αναπαραγωγής των εγγράφων.
- Ο διασκορπισμός των χώρων όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες και που φιλοξενούν τα αρχεία τους, καθώς και η έλλειψη χώρων κατάλληλων για τη φύλαξη του αρχειακού υλικού.

κατάσταση δημοσίων αρχείων

μακροπρόθεσμες λύσεις

Για την επίλυση των σχετικών προβλημάτων είναι απαραίτητη η ανάληψη πρωτοβουλιών από τα Γ.Α.Κ. και η στενή συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Μακροπρόθεσμα, αποτελεσματική λύση θα ήταν η δημιουργία μιας αρχειακής υπηρεσίας στο *εσωτερικό* των φορέων της Διοίκησης, που θα αναλάμβανε την οργάνωση και διαχείριση του αρχείου, τα ζητήματα των εκκαθαρίσεων και την αποστολή υλικού στα Γ.Α.Κ.

Αυτή η υπηρεσία θα πρέπει να είναι στελεχωμένη με προσωπικό τουλάχιστον στοιχειωδώς ειδικευμένο, σε συνεχή επαφή με εκπρόσωπο των Γ.Α.Κ.

Η υπηρεσία θα διαθέτει χώρους ορθολογικά διαμορφωμένους και καλά εξοπλισμένους, έτσι ώστε να είναι δυνατή η συγκέντρωση των αρχείων πολλών υπηρεσιών σ' αυτούς.

Εκτός από τα πιο πάνω καθήκοντα, η ενδιάμεση αρχειακή υπηρεσία θα είναι σε θέση να συντονίζει, να πληροφορεί και να συμβουλεύει. Θα διευκολύνει τα καθημερινά καθήκοντα της διοικητικής υπηρεσίας ή των διοικητικών υπηρεσιών στο πλαίσιο των οποίων λειτουργεί.

κατάσταση δημοσίων αρχείων

άμεσες λύσεις

- Είναι απαραίτητος ο ορισμός υπευθύνου αρχείου και υπαλλήλου-συνδέσμου σε κάθε υπηρεσία. Στις κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων, σε μεγάλους δήμους, δημόσιους οργανισμούς κ.λπ. μπορεί να εφαρμοστεί το αντίστοιχο του γαλλικού θεσμού του αρχειονόμου σε αποστολή.
- Ο απλός ορισμός ενός υπευθύνου δεν οδηγεί από μόνος του σε ριζική βελτίωση της κατάστασης. Απαιτείται επιμόρφωση των υπευθύνων αρχείου και υπαλλήλων-συνδέσμων, με την παρακολούθηση σχετικών

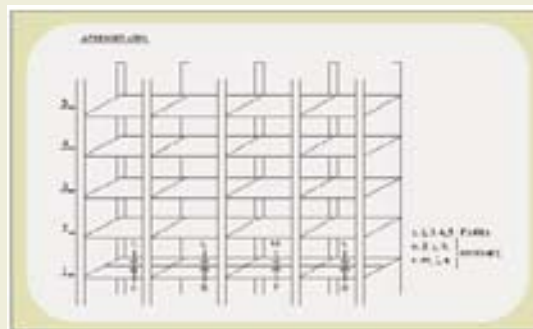
σεμιναρίων, αλλά και συμμετοχή σε συναντήσεις με εκπροσώπους των Γ.Α.Κ., που θα πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

- Όπου ακολουθήθηκε αυτή η διαδικασία, τα αποτελέσματα ήταν πολύ θετικά. Ήδη, με πρωτοβουλία περιφερειακών υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. έχουν ετοιμαστεί και σχετικά εγχειρίδια και μπορεί να κωδικοποιηθεί περαιτέρω η υπάρχουσα εμπειρία.

κατάσταση δημοσίων αρχείων

άμεσες λύσεις

- Επεξεργασία ενός πλάνου ταξινόμησης των εγγράφων από κάθε υπουργείο, μετά από ανάλυση των δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του (κεντρικής και περιφερειακών) και, στη συνέχεια, πιστή τήρηση του θεματολογίου.

- Εξασφάλιση των απαραίτητων χώρων και συνθηκών για τη φύλαξη των αρχείων.
- Νομοθετική ρύθμιση για την επιβολή αυστηρών κυρώσεων σε υπηρεσίες και υπαλλήλους που καταστρέφουν ή αφήνουν να καταστραφούν τα αρχεία τους κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας και που γενικότερα δεν τα παραδίδουν στα Γ.Α.Κ., όπως ο νόμος ορίζει.

εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

προτυποποίηση
μηχανοργάνωση

Η προτυποποίηση είναι βασικό συστατικό της επεξεργασίας - σε κάθε επίπεδο- αρχειακών τεκμηρίων. Χωρίς αυτήν οι διαχειριστές των αρχείων πελαγοδρομούν στην ταξινόμηση, περιγραφή και φύλαξη ενώ οι ερευνητές δυσκολεύονται στην αναζήτηση, τον εντοπισμό και την αξιοποίηση του αρχειακού υλικού.

Η αυτοματοποίηση των αρχειακών εργασιών, με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού με εξειδικευμένα και προτυποποιημένα προγράμματα είναι η μόνη αξιόπιστη απάντηση για τον διανοητικό έλεγχο του αρχειακού υλικού που καθημερινά εισάγεται στις δημόσιες αρχειακές υπηρεσίες (προέλευση των τεκμηρίων, περιγραφή, συσχετισμός, εντοπισμός των ζητούμενων πληροφοριών, θέση φύλαξης, διάθεση στο κοινό).

Και στους δύο τομείς, παρά τις επανειλημμένες και από ετών επισημάνσεις μας, οι ρυθμοί είναι απαράδεκτα αργοί και οι ενέργειες αποσπασματικές.

Η συνεργασία των Γ.Α.Κ. με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης για τη δημιουργία λογισμικού ενιαίας διαχείρισης των αρχειακών τεκμηρίων με εφαρμογή του ΔΙΠΑΠ καρκινοβατεί.

Η καθυστέρηση αυτή, πέραν των γενικότερων προβλημάτων που δημιουργεί, θέτει σε κίνδυνο και την υλοποίηση των προγραμμάτων ψηφιοποίησης αρχειακού υλικού που έχουν ήδη

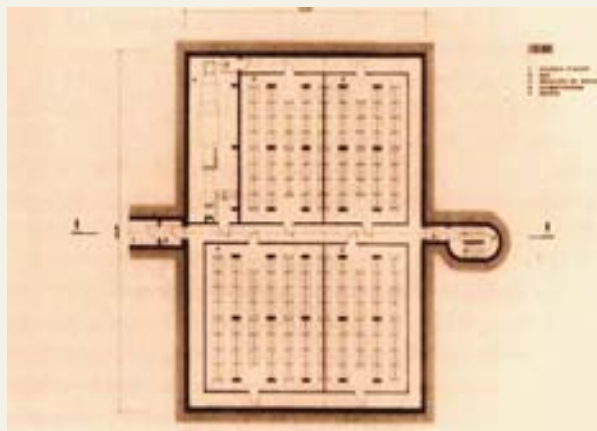
εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

προτυποποίηση
μηχανοργάνωση

εγκριθεί στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας για μια σειρά αρχειακών φορέων, δεδομένου ότι η τεκμηρίωση του ψηφιοποιημένου υλικού θα γίνει με το λογισμικό που πρόκειται να παραδοθεί από το ΕΚΤ.

Καμιά ενέργεια δεν έχει γίνει για τη δημιουργία ομάδων εργασίας για την εφαρμογή του Διεθνούς Προτύπου Αρχειακής Περιγραφής.

Ό,τι αφορά τις εφαρμογές νέων τεχνολογιών στο χώρο εργασίας προέρχεται από πρωτοβουλίες του προσωπικού, σε μια προσπάθεια να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι ανάγκες και ο ρόλος της υπηρεσίας με τη χρήση νέων «εργαλείων». Δεν υπάρχει όμως αξιοποίηση αυτών των προσπαθειών με κεντρικό συντονισμό, που θα λειτουργούσε επωφελώς και για όσους έχουν τη διάθεση αλλά όχι τις γνώσεις και τα μέσα για την αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας.

Αρχειοστάσιο μικροφίλμ στο Κέντρο Φύλαξης Μικροφίλμ
στο Εσπεϊράν, Γαλλία

εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

προτυποποίηση
μηχανοργάνωση

διατήρηση
αρχειακού
υλικού

Επιτακτική είναι η ανάγκη επέκτασης και τακτικής αναβάθμισης της υποδομής των υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. σε υλικό και λογισμικό, έτσι ώστε να ανταποκρινόμαστε αποτελεσματικά στις καθημερινά αυξανόμενες ανάγκες και να εξασφαλίζουμε τη διατήρηση και την πρόσβαση στο υλικό σε αυτό το υπόστρωμα σε βάθος χρόνου. Εξίσου επιτακτική είναι η ανάγκη επιμόρφωσης του προσωπικού στη χρήση νέων τεχνολογιών. Η όποια σχετική επιμόρφωση των υπαλλήλων των Γ.Α.Κ. μέχρι σήμερα είναι σποραδική, χωρίς προγραμματισμό και συνέχεια.

Εξαιρετικά μεγάλη καθυστέρηση σημειώνεται και στο θέμα διατήρησης του αρχειακού υλικού, ιδιαίτερα στο ζήτημα της συντήρησης.

Αυτή τη στιγμή, σχετικά εργαστήρια και προσωπικό διαθέτουν μόνο η κεντρική υπηρεσία, τα Αρχεία Νομού Κερκύρας και το Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας. Και πάλι όμως ο αριθμός των υπαλλήλων είναι πολύ κάτω από αυτόν που απαιτεί ο όγκος του υπό διαχείριση υλικού, αλλά και πολύ κάτω από τα όσα προβλέπει ο Οργανισμός των συγκεκριμένων υπηρεσιών (1 αντί 13 στην κεντρική υπηρεσία, 1 αντί 5 στην Κέρκυρα, 2 αντί 6 στη Θεσσαλονίκη, κανείς σε όλα τα Αρχεία Νομών, όπου προβλέπονται από 1 έως 3 συντηρητές).

εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

προτυποποίηση
μηχανοργάνωση

διατήρηση
αρχειακού
υλικού

Ο νόμος 1946/1991 προβλέπει για την Κ.Υ. την ύπαρξη τμήματος Συντήρησης και Αναπαραγωγής οι αρμοδιότητες του οποίου είναι οι εξής:

α) Η μέριμνα για την προστασία, τον καθαρισμό, την αποκατάσταση και την αισθητική παρουσίαση όλου του αρχειακού υλικού που συγκεντρώνεται στα Γ.Α.Κ.

β) Η μέριμνα για τη χημικο-βιολογική έρευνα και η αναζήτηση μεθόδων και υλικών για την αποτελεσματική συντήρηση των εγγράφων, χειρογράφων κ.λπ.

γ) Η στάχωση των εγγράφων, χειρογράφων και βιβλίων.

δ) Η λειτουργία εργαστηρίου μικροφωτογράφησης, φωτογράφιση και φωτοαντιγράφισης των εγγράφων και χειρογράφων που βρίσκονται στα Γ.Α.Κ., σε δημόσιους, εκκλησιαστικούς και ιδιωτικούς φορείς.

Ενδεικτικό της καθυστέρησης στον τομέα αυτό είναι το γεγονός ότι μόλις πρόσφατα η Κ.Υ. στελεχώθηκε με δύο συντηρητές (ο ένας από απόσπαση από το Ι.Α.Μ.), ενώ από τον Οργανισμό της, όπως σημειώθηκε, προβλέπονται για το Τμήμα αυτό συνολικά 13 θέσεις.

Γ.Α.Κ.- Ιστορικό Αρχείο
Μακεδονίας

εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

ζητήματα στέγασης

Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους στεγάστηκαν «προσωρινά» επί πολλές δεκαετίες στα υπόγεια της Ακαδημίας Αθηνών, από όπου διώχτηκαν για να μεταστεγαστούν στην οδό Θεάτρου, στη λαχαναγορά. Το αρχαιακό υλικό επί δεκαετίες βρισκόταν συγκεντρωμένο σε τέσσερις διαφορετικούς χώρους, σε διαφορετικά σημεία της Αθήνας:

- στο κεντρικό μισθωμένο κτήριο της λαχαναγοράς,
- σε παραχωρημένη αποθήκη της Παλαιάς Βουλής,
- σε νοικιασμένη αποθήκη στην οδό Νομικού (περιοχή Πατησίων) και
- σε ιδιόκτητο κτήριο της οδού Ρήγα Παλαμίδα (περιοχή Ψυρρή).

Τα Γ.Α.Κ. ανέμεναν τη μεταστέγασή τους στο ιδιόκτητο κτήριο της Κεντρικής Υπηρεσίας στο Ψυχικό (δωρεά Μποδοσάκη) από το

1978. Το κτήριο παραδόθηκε μόλις το 2003. Αφού έγιναν τα εγκαίνια, στο τέλος του 2003, το κτήριο αφέθηκε στην τύχη του, αφού το κόστος λειτουργίας του είναι υψηλό και ο προϋπολογισμός της Κεντρικής Υπηρεσίας σε

απαράδεκτα χαμηλά επίπεδα.

Από τις υπόλοιπες υπηρεσίες των Γ.Α.Κ., ιδιόκτητα κτήρια διαθέτουν **μόνον 8** (από τις 58), ορισμένα από τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις απαιτούμενες προδιαγραφές, ενώ κανένα δεν είναι χτισμένο εξ αρχής για να καλύψει ανάγκες αρχειακής υπηρεσίας.

εκσυγχρονισμός υπηρεσίας

παρουσία
στο διαδίκτυο

Μέχρι πρόσφατα, η παρουσία των Γενικών Αρχείων του Κράτους στο διαδίκτυο ήταν ανύπαρκτη. Μετά από πρόταση αρχειονόμων της υπηρεσίας, την κατασκευή των τοποθεσιών Ιστού όλων των αρχειακών υπηρεσιών ανέλαβαν η Κεντρική Υπηρεσία, το Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας και τα Αρχεία Νομού Ευβοίας, με τον εξοπλισμό και την τεχνογνωσία που διαθέτουν. Αυτή τη στιγμή αρκετές υπηρεσίες των Γ.Α.Κ. έχουν μια αξιοπρεπή παρουσία στο Διαδίκτυο, η ύπαρξη και το περιεχόμενό της οποίας γνωστοποιούνται με διάφορες ευκαιρίες και μέσω της ταχυδρομικής λίστας της Ελληνικής Αρχειακής Εταιρείας σε μεγάλο αριθμό αποδεκτών (αρχειονόμων, βιβλιοθηκονόμων, ιστορικών κ.λπ.).

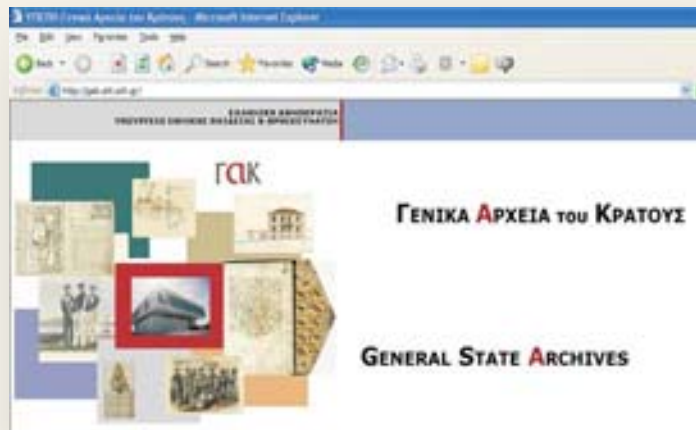
Ωστόσο, ο ρυθμός κατασκευής των ιστότοπων των αρχειακών υπηρεσιών θα πρέπει να επιταχυνθεί και το περιεχόμενό τους να αναβαθμισθεί και να εμπλουτισθεί, με κύριο βάρος στο περιεχόμενο των αρχείων και συλλογών που απόκεινται στους κρατικούς αρχειακούς φορείς, στα εργαλεία έρευνας, αλλά και στις ποικίλες υπηρεσίες που οι φορείς αυτοί προσφέρουν, συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών δραστηριοτήτων και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

σ υ μ μ α τ ε ί ο
ε ρ γ α ζ ο μ έ ν ω ν
σ τ α Γ ε ν ι κ ά Α ρ χ ε ί α τ ο υ Κ ρ ά τ ο υ ς

εκσυγχρονισμός
υπηρεσίας

παρουσία
στο διαδίκτυο

Τα Γ.Α.Κ. θα πρέπει επίσης να παρέχουν στους χρήστες υπηρεσίες ταχυδρομικής λίστας και να αποστέλλουν τακτικά ενημερωτικά ηλεκτρονικά δελτία σε ευρύ φάσμα αποδεκτών για την επαγγελματική ζωή, τις εσωτερικές και διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις στο χώρο κ.λπ., να αποτελούν δηλαδή σημείο αναφοράς για τους υπαλλήλους τους και τους ερευνητές, να παίξουν δηλαδή το ρόλο που παίζει αυτή τη στιγμή η Ελληνική Αρχαιακή Εταιρεία.

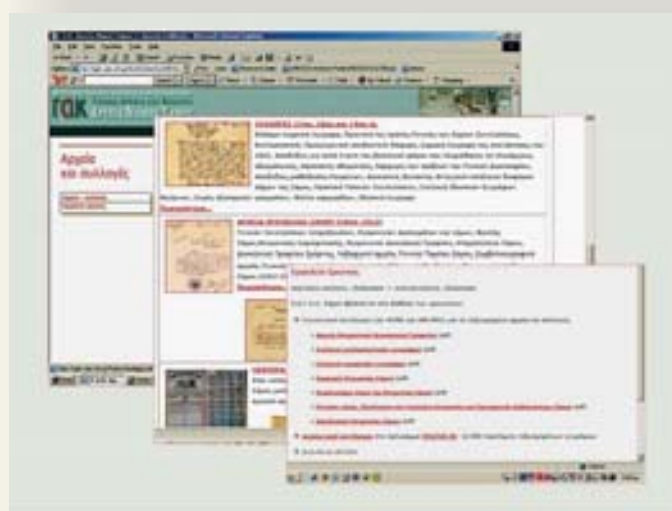

σωματείο
εργαζομένων
στα Γενικά Αρχεία του Κράτους

εκσυγχρονισμός
υπηρεσίας

παρουσία
στο διαδίκτυο

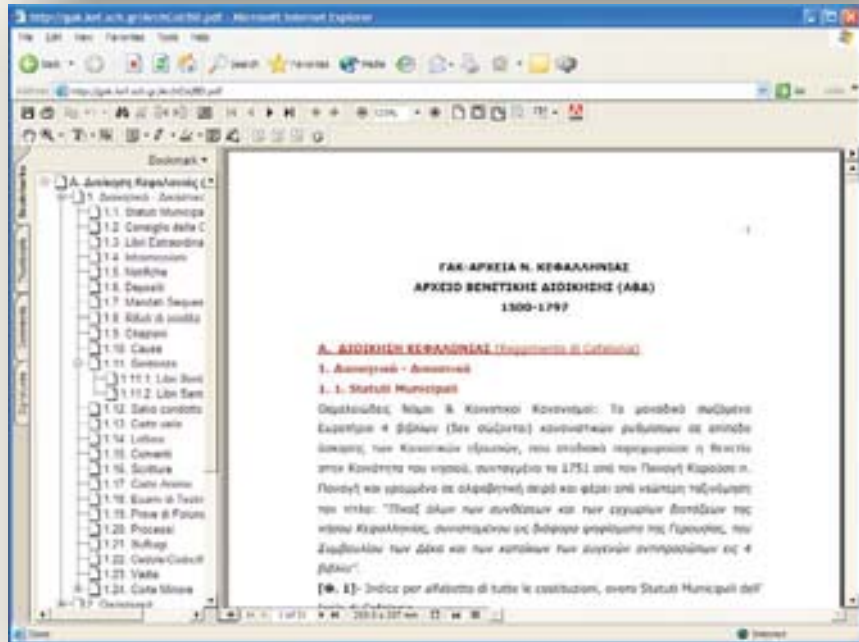
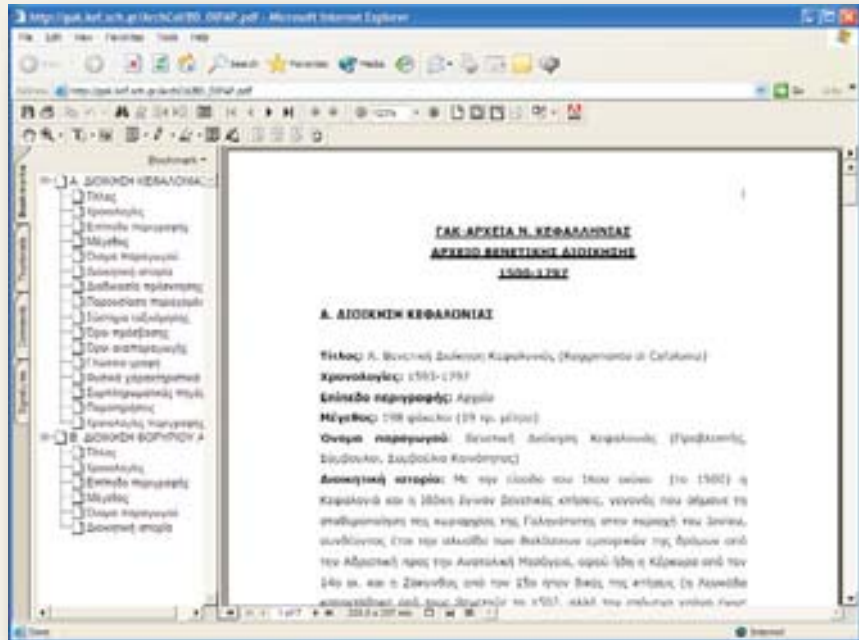

σωματείο
εργαζομένων
στα Γενικά Αρχεία του Κράτους

εκσυγχρονισμός
υπηρεσίας

παρουσία
στο διαδίκτυο

σώματείο
εργαζομένων
στα Γενικά Αρχεία του Κράτους

εκσυγχρονισμός
υπηρεσίας

παρουσία
στο διαδίκτυο

Βασισμένη στις > εκθετικές > εκπαιδευτικές πληροφορίες > Γετονικές της ιστορίας

Γετονικές της ιστορίας - Πλάτωμα

Διάρκεια: 15'

Μορφή: ηλεκτρονική (Power Point Show και Flash)

Κείμενα

Η παρουσίαση ετοιμάστηκε αρχικά στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος "Η γενονιά μου" (σε συντονισμό με το 4ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας).

Τα κείμενα διαβάζουν οι εθελοντές **Κυριάκος Χαρίτες** και **Ζωή Αθηνίου**.

9. Πρακτική μέθοδος απογραφής και ταξινόμησης

10. Εκκαθάριση κειμένων

Κριτήρια Διότιξης

Τα κριτήρια της διότιξης αποτελούν τον κύριο άξονα της εργασίας. Η διακρίβωση διακρίνει ή αποκαθαρώνει τις πληροφορίες, τις οποίες του κειμένου σε αντίθεση με τις πηγές της διότιξης, ορίζουν να διατηρηθούν στην ιστορία, είτε μπορεί να αποκτήσει ή αποκτηθεί ιστορική αξία. Τα κριτήρια δίνουν με την κρίση των ερευνητών πληροφορίες, από ή παρόμοια έχει αποκτήσει το ίδιο της με βάση τους κανόνες της Διότιξης.

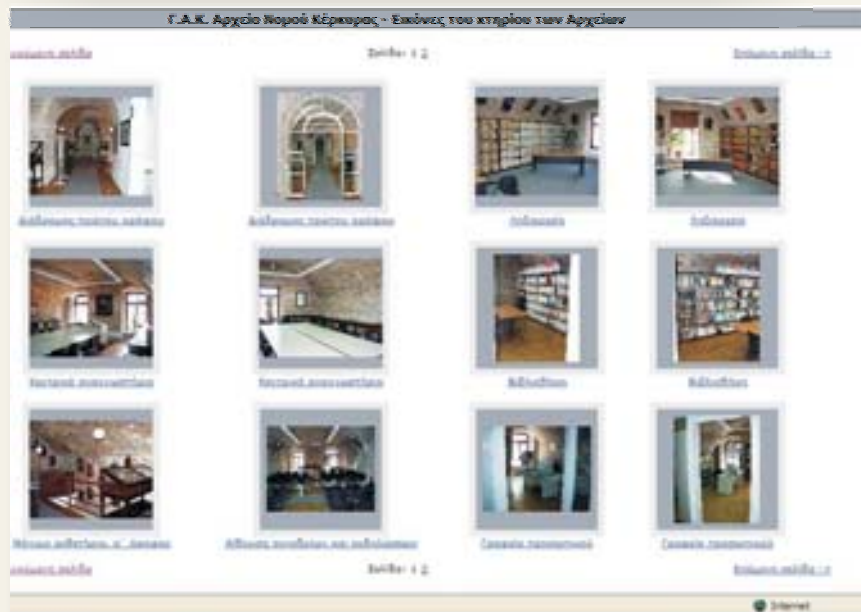
συνματείο
εργαζομένων
στα Γενικά Αρχεία του Κράτους

εκσυγχρονισμός
υπηρεσίας

παρουσία
στο διαδίκτυο

Ιστορικό Δραστηριότητες Αρχεία-Συλλογές Εκδόσεις Υπηρεσίες

I. εκδόσεις των Αρχείων Νομού Κέρκυρας

θέματα προσωπικού

κάλυψη οργανικών
θέσεων

μόνιμο
προσωπικό

Σε σύνολο 633 οργανικών θέσεων της κεντρικής και των περιφερειακών υπηρεσιών των Γ.Α.Κ. σήμερα έχουν καλυφθεί οργανικά μόλις οι 108 θέσεις, και 63 θέσεις καλύφθηκαν με απόσπαση εκπαιδευτικών.

Παραμένει ανενεργό το άρθρο του νόμου 1946/91 που προέβλεπε τη στελέχωση των αρχειακών υπηρεσιών με μόνιμους υπαλλήλους όλων των ειδικοτήτων εντός πενταετίας από τη δημοσίευσή του.

Περισσότερες από τις μισές περιφερειακές υπηρεσίες (περίπου 33 επί συνόλου 58) λειτουργούν αποκλειστικά με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς. Κατά το 2003 αποσπάστηκαν 68 εκπαιδευτικοί ενώ φέτος ο αριθμός περιορίστηκε στους 63.

Η επιτροπή βελτίωσης της αρχειακής νομοθεσίας που είχε συσταθεί από το ΥΠΕΠΘ έχει προτείνει επιπλέον θέσεις και νέες ειδικότητες, έτσι ώστε τα Γ.Α.Κ. να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των καιρών.

Τα Γ.Α.Κ. έπρεπε από καιρό να έχουν ενταχθεί στην κατηγορία των υπηρεσιών που μπορούν να κάνουν προσλήψεις κατ' εξαίρεση, αφού από τις 633 οργανικές θέσεις όλων των ειδικοτήτων είναι καλυμμένες ελάχιστες, ενώ ορισμένες ειδικότητες ελλείπουν παντελώς.

Κλάδοι	Οργανικές θέσεις	Υπηρετούντες		Ποσοστό Πλήρωσης
		Μόνιμοι	Αποσπ/νοι	
<i>ΠΕ Αρχειονόμων</i>	170	43		25,29%
<i>ΠΕ Διοικητικών</i>	10	3		30,00%
<i>ΠΕ Συντηρητών</i>	37	1		2,70%
<i>ΠΕ Πληροφορικής</i>	2	2		100,00%
<i>ΠΕ Χημικών</i>	5	1		20,00%
<i>ΤΕ Ταξινόμων</i>	80	0		0,00%
<i>ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού</i>	42	0		0,00%
<i>ΤΕ Συντηρητών</i>	70	3		4,29%
<i>ΔΕ Ταξινόμων</i>	51	12	1	23,53%
<i>ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού</i>	50	20	3	40,00%
<i>ΔΕ Δακτυλογράφων</i>	50	4		8,00%
<i>ΔΕ Η/Υ</i>	49	2		4,08%
<i>ΔΕ Συντηρητών</i>	6	4		66,67%
<i>ΥΕ Επιμελητών</i>	10	7	1	70,00%
<i>ΥΕ Καθαριότητας</i>	1	0		0,00%
<i>Αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί</i>			63	
Σύνολα	633	102	68	16,11%

Σημ: Οι περισσότεροι διοικητικοί ΔΕ προέρχονται από αναγκαστικές μετατάξεις

θέματα προσωπικού

κάλυψη οργανικών
θέσεων

μόνιμο
προσωπικό

Οι τεράστιες ελλείψεις σε μόνιμο προσωπικό και ο προσωρινός χαρακτήρας της απόσπασης των εκπαιδευτικών δημιουργεί περαιτέρω δυσεπίλυτα προβλήματα σε μια υπηρεσία με ειδικές απαιτήσεις, όπου η εμπειρία, η εξειδίκευση και η συνέχεια αποτελούν τους βασικούς άξονες ομαλής λειτουργίας.

Οι συνέπειες της μη κάλυψης των οργανικών θέσεων είναι σοβαρότατες για τη λειτουργία των Γ.Α.Κ., έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις αυξημένες απαιτήσεις των καιρών. Στις προοδευμένες αρχειακά χώρες υπάρχει πλήρης στελέχωση των αρχειακών υπηρεσιών μέχρι το επίπεδο

των διευθυντών από ειδικευμένο προσωπικό αρχειονόμων, ταξινόμων, συντηρητών, ειδικών της πληροφορικής, χημικών και όλων εκείνων των ειδικοτήτων που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική διαχείριση του αρχειακού υλικού.

θέματα προσωπικού

επιμόρφωση
προσωπικού

επιδημία

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι ανάγκες του προσωπικού για επιμόρφωση, ιδιαίτερα σε ζητήματα προτυποποίησης, χρήσης νέων τεχνολογιών κ.λπ., καλύφθηκαν στο μεγαλύτερο βαθμό με αυτομόρφωση. Το ίδιο ισχύει και για την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων και μάλιστα σε ένα ευρύτατο φάσμα γνωστικών αντικειμένων.

Θεωρούμε απαραίτητη την εξασφάλιση πόρων για τη συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση των υπαλλήλων των Γ.Α.Κ., με τη συμμετοχή τους σε συνέδρια και σεμινάρια, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

Θεωρούμε επίσης απαραίτητη τη θέσπιση επιδημίας ενός μηνός κατ' έτος στους αρχειονόμους, πληροφορικούς και συντηρητές ΠΕ και ΤΕ, για τη σύνταξη επιστημονικών εργασιών αρχειονομικού περιεχομένου. Η θέσπιση της επιδημίας έχει προταθεί και από την επιτροπή που είχε συστήσει το ΥΠΕΠΘ για τη βελτίωση της αρχειακής νομοθεσίας.

Απαραίτητη θεωρούμε επίσης τη χορήγηση επιδόματος βιβλιοθήκης.

θέματα προσωπικού

οικονομικά
ζητήματα

υπερωρίες

Σε ό,τι αφορά τα οικονομικά αιτήματα των εργαζομένων στα Γ.Α.Κ, θα πρέπει καταρχάς να τονίσουμε τις ιδιαιτερότητες της εργασίας στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

Λόγω του ευρέος φάσματος αντικειμένων της υπηρεσίας μας, σε συνδυασμό με τα πολλά και σοβαρά προβλήματα που επί σειρά ετών αντιμετώπισαν και αντιμετωπίζουν τα Γενικά Αρχεία του Κράτους με αποκλειστική ευθύνη της πολιτείας (όπως επανειλημμένα τονίζεται στο *Πόρισμα των Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης* που διενήργησαν έλεγχο στα Γ.Α.Κ. κατά το πρώτο εξάμηνο του 2000),

λόγω του ελάχιστου προσωπικού που στελεχώνει αυτή τη στιγμή τις αρχειακές υπηρεσίες σε όλη την Ελλάδα

είναι πολύ μεγάλος ο όγκος εργασίας των υπαλλήλων των Γ.Α.Κ. που θα πρέπει να εργάζονται πέραν του ωραρίου τους, προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες.

Αυτός ο όγκος εργασίας αυξάνει κατά πολύ εξαιτίας της άθλιας κατάστασης στην οποία βρίσκονται τις περισσότερες φορές τα δημόσια αρχεία τα οποία εισάγονται στα Γ.Α.Κ., κατάσταση για την οποία ευθύνεται συνολικά και αποκλειστικά η πολιτεία (και για την οποία η κοινωνία επανειλημμένα έχει δείξει ιδιαίτερη ευαισθησία).

θέματα προσωπικού

οικονομικά
ζητήματα

υπερωρίες

Πιο συγκεκριμένα, εξαιτίας αυτής της κατάστασης, απαιτείται σημαντικός χρόνος για τη διάσωση του αρχειακού υλικού, την εισαγωγή του στα Γ.Α.Κ., τον καθαρισμό, την καταγραφή του κλπ., θα πρέπει δηλαδή να αφιερωθούν σε αυτές τις εργασίες πολύ περισσότερες ανθρωποώρες απ' ό,τι θα απαιτούνταν αν το εισαγόμενο υλικό βρισκόταν σε καλή κατάσταση.

Ι σ τ ο ρ ι κ ό α ρ χ ε ί ο Ο . Τ . Α .

Η μ ι ε ν ε ρ γ ό κ α ι τ ρ έ χ ο ν α ρ χ ε ί ο Δ . Ο . Υ .

θέματα
προσωπικού

οικονομικά
ζητήματα

υπερωρίες

Αρχείο Εισαγγελίας Πρωτοδικών

Αρχείο Ο.Τ.Α.

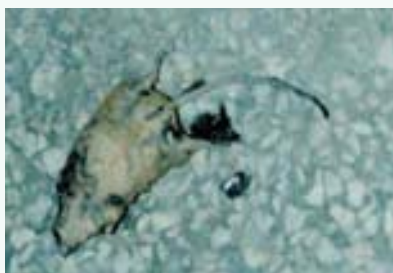
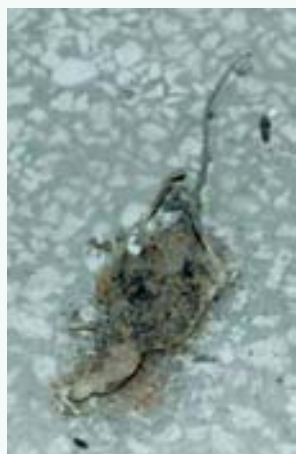
θέματα προσωπικού

οικονομικά
ζητήματα

επίδομα
ανθυγιεινής
εργασίας

Σε ό,τι αφορά στο επίδομα ανθυγιεινής εργασίας, η εργασία στα Γενικά Αρχεία του Κράτους από τη φύση της και για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω συνεπάγεται την άμεση έκθεση των εργαζομένων, ανεξαρτήτως κλάδου, σε ιδιαίτερα ανθυγιεινές συνθήκες.

Στον τομέα των εκκαθαρίσεων των δημοσίων αρχείων, τόσο οι αρχειονόμοι όσο και οι διοικητικοί υπάλληλοι, που κατά καιρούς βοηθούν στους εγκιβωτισμούς και στη μεταφορά του επιλεγμένου αρχειακού υλικού, ελλείψει εργατών, εργάζονται κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες:

θέματα προσωπικού

οικονομικά
ζητήματα

επίδομα
ανθυγιεινής
εργασίας

Όσον αφορά στις ταξινομήσεις, οι αρχειονόμοι και οι ταξινόμοι έρχονται σε επαφή με το αρχαιακό υλικό, το οποίο δεν έχει υποβληθεί στη διαδικασία της απεντόμωσης και δεν έχει υποστεί έναν πρώτο καθαρισμό, από τη στιγμή μάλιστα που η αδράνεια της πολιτείας έχει στερήσει τα Γ.Α.Κ. από την απαραίτητη υποδομή για παρόμοιες εργασίες ούτε

έχουν προσληφθεί οι προβλεπόμενοι από το νόμο συντηρητές. Τα παλαιότερα έγγραφα έχουν υποστεί αλλοιώσεις από τη δράση μυκήτων και διαφόρων μικροοργανισμών, «επεμβάσεις» τρωκτικών και επικαθίσεις λυμάτων.

Για όλους αυτούς του λόγους, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η

χορήγηση επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας στο σύνολο των εργαζομένων στα Γενικά Αρχεία του Κράτους.

θέματα προσωπικού

οικονομικά
ζητήματα

επίδομα
ανθυγιεινής
εργασίας

Είναι αυτονόητο ίσως, θα το αναφέρουμε όμως, ότι οι συντηρητές, εκτός του ότι εκτίθενται σε πολλά από τα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, χρησιμοποιούν στις εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης του αρχαιακού υλικού ορισμένα υλικά τα οποία οποία δεν είναι ό,τι υγιεινότερο.

Σημειώνουμε ότι στους συντηρητές Αρχαιοτήτων, μονίμους και με σύμβαση αορίστου χρόνου -όλων των κατηγοριών (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ) και όλων των κλάδων και ειδικοτήτων- χορηγείται μηνιαίο "επίδομα ανθυγιεινής εργασίας και ειδικών συνθηκών" ανερχόμενο σε 90 Ευρώ, από 01-07-2002 και αναπροσαρμοζόμενο με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού (ΦΕΚ 239/Α/2002).

Επειδή οι λόγοι, οι συνθήκες εργασίας αλλά και το αντικείμενο εργασίας, που οδήγησαν στη χορήγηση του ανωτέρω επιδόματος στους συναδέλφους του ΥΠ.ΠΟ., σε τίποτε δεν διαφέρει από αυτές των Συντηρητών των Γ.Α.Κ., θεωρούμε ότι το επίδομα αυτό θα πρέπει να χορηγηθεί και στους -ελάχιστους- συντηρητές των Γ.Α.Κ., εξομειώνοντας διακαίως τους μεν προς τους δε.

θέματα προσωπικού

επίδομα
αρχειονομικής
εργασίας

Οι εργαζόμενοι στα Γ.Α.Κ. είναι οι χειρότερα αμειβόμενοι υπάλληλοι του υπουργείου Παιδείας, παρά τα αυξημένα προσόντα που απαιτούνται για την ένταξη στους κλάδους των αρχειονόμων, συντηρητών κ.λπ. Επιπλέον, υπάρχουν επιδόματα, όπως το επίδομα εξετάσεων, που άλλοι εργαζόμενοι του υπουργείου παίρνουν, έστω και αν δεν εμπλέκονται στις εξετάσεις και για το οποίο ο σημερινός υφυπουργός παιδείας κ. Γ. Καλός προεκλογικά είχε δεσμευθεί ότι θα επεκταθεί σε όλους τους εργαζομένους του υπουργείου, ανεξαρτήτως του αν εμπλέκονται ή όχι στις εξετάσεις, προκειμένου να εξομαλυνθούν οι μισθολογικές διαφορές ανάμεσα στους εργαζομένους του υπουργείου.

Για όλους αυτούς τους λόγους και για μείωση των μισθολογικών διαφορών, ζητάμε τη θέσπιση επιδόματος αρχειονομικής εργασίας. Η χορήγηση του επιδόματος θα αποτελέσει και κίνητρο για μετατάξεις έμπειρων στελεχών των Γ.Α.Κ., ισοφαρίζοντας την απώλεια εισοδήματος που υφίστανται οι μετατασσόμενοι σήμερα στα Γ.Α.Κ. εκπαιδευτικοί.